

OLIMPIADA RAIONALĂ LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
21 februarie 2026
Clasa a IX-a

Timp de lucru: 180 minute

Mult succes!

60 de puncte

Citește textul și realizează următoarele sarcini:

Interviu cu Alex Ștefănescu (fragmente)

Sunteți om al cărții, v-ați dedicat existența lecturii și scrisului. De când iubiți cartea? Care sunt primele dvs. amintiri legate de cărți?

– Tata n-a vrut să mă învețe să citesc înainte de a merge la școală. Îmi citea cu glas tare versuri de Eminescu. Împreună cu copiii de vârsta mea, în clasa întâia a învățătorului Ion Teodosiu de la Liceul „Ștefan cel Mare” din Suceava, am descoperit, uimit, că rostind fără pauză între ele vocalele „o” și „i” spun de fapt cuvântul „oi”. Formidabilă invenția asta, scrisul: să notezi cu numai douăzeci-treizeci de semne (în cazul limbii române – 26 de litere și 5 semne diacritice) sute de mii de cuvinte!

Am avut de mic copil o bibliotecă în casă, datorită pasiunii tatălui meu pentru citit. A fost un adevărat noroc. Simpla prezență a cărților într-o locuință constituie un îndemn la lectură. Le-am citit pe toate – peste 2000 – și ele, în diversitatea lor, mi-au deschis mintea (sper!).

De când ați început să scrieți? Când v-ați dorit să fiți scriitor?

– Am citit mult, încă din primii ani de școală, după cum am spus. Textele mă transportau, mă fermecau, îmi răvășeau sufletul. După asemenea trăiri, mă analizez, în felul meu. Ce se întâmplase cu mine? Cum reușiseră scriitorii să mă tulbure? Ca să mă lămuresc, am făcut o încercare cu prietenii mei de joacă. Le-am povestit ceea ce citisem. Și am constatat că reușesc și eu să-i emoționez!

Am descoperit astfel o putere nouă, mai subtilă decât cea a mâinilor, pe care deja învățasem să o folosesc. Aveam să citesc mai târziu, într-un manual de psihologie, că orice copil se simte încântat când constată că o acțiune a lui are un efect asupra realității înconjurătoare. Acel efect îi confirmă propria lui existență. Plăcerea de a obține noi și noi dovezi ale prezenței sale în lume este atât de mare, încât copilul va continua să spargă pahare și să răstoarne scaune, oricât de mult i-ar înfuria asta pe maturi. De altfel, chiar și unii maturi trântesc obiectele! Ascultătorii mei reacționau ca niște păpuși cu cheiță. Când le descriam un balaur, își măreau ochii, cuprinși de spaimă. Când le povesteam cum a fost păcălit ursul de vulpe râdeau în hohote și băteau din palme. Când deveneam incoerent, clipeau des, nedumeriți, iar, dacă mă îndepărtam de subiect, se trezeau treptat, ca dintr-o vrajă, iar eu îi pierdeam de sub control. Reluam testările și mecanismul funcționa iarăși.

La opt-nouă ani experimentul devenise mai complex. Exageram dramatismul unei situații pentru a obține un efect mai puternic. Și, tot exagerând, constatam că de la un moment dat încolo nu mai sunt crezut și se ratează totul. O luam de la capăt, cu o mai mare grijă pentru nuanțe. Căutam noi tehnici de impresionare: recurgeam la *suspense*, la mărirea numărului de personaje, la imitarea limbajului lor ș.a.m.d. Făceam, cu alte cuvinte, *literatură*.

Interviul integral publicat în *Tribuna Învățământului*, 30 decembrie 2020

Nr	Item	Scor	Scor
1	<p>Răspunde, în enunțuri complete, la întrebările de mai jos:</p> <p>a) La ce instituție de învățământ a mers scriitorul în clasa întâia?</p> <hr/> <hr/> <p>b) Care sunt cele cinci litere cu semne diacritice în alfabetul limbii române?</p> <hr/> <hr/> <p>c) Câte cărți erau în biblioteca din casa părintească a scriitorului?</p> <hr/> <hr/> <p>d) Care a fost efectul exagerării dramatismului în povestirile copilului Alex Ștefănescu?</p> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
2	<p>Numește două texte poetice, studiate în acest an școlar, specificând titlul exact, autorul și tema literară.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
3	<p>Definește metafora, aducând două exemple relevante.</p> <p>Definiția:</p> <hr/> <p><i>Exemplul 1</i></p> <hr/> <p><i>Exemplul 2</i></p> <hr/>	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
4	<p>Rezumă, în limita de 50-55 de cuvinte, fragmentul marcat cu caractere italice (<i>Am descoperit ... iarăși</i>).</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <p><i>Total cuvinte:</i></p>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
5	<p>Extrage din articolul lexicografic al cuvântului putere informațiile solicitate:</p> <p>PUTERE ~i.f. 1) Capacitate a ființelor vii de a săvârși acțiuni fizice;</p>	L 0 1	L 0 1

	<p>forță fizică; tărie. ◇ În ~ (sau ~i) puternic; voinic; tare. Din toate ~ile adunându-și toate forțele. A sta (sau a fi) în ~ea cuiva a avea posibilitatea sau capacitatea de a face ceva. 2) Capacitate de a realiza o muncă intelectuală; forță spirituală. ~ creatoare. ~ de imaginație. 3) (<i>despre medicamente</i>) Grad de influență asupra organismului. 4) (<i>despre sisteme tehnice</i>) Capacitatea de a efectua un lucru mecanic. 5) (<i>despre acte, documente, vize etc.</i>) Caracter valabil; valabilitate. 6) (<i>despre bani</i>) Capacitatea de a servi la vânzare-cumpărare; valoare. 7) (<i>despre acțiuni sau fenomene naturale</i>) Grad de intensitate. ~ ea cutremurului. ~ ea vântului. ◇ În ~ea nopții în plină noapte; când noaptea este în toi. În toată ~ea cuvântului în adevăratul înțeles al cuvântului. 8) Acțiune dominantă exercitată asupra cuiva; stăpânire; dominație. ~ ea religiei. ◇ A fi în ~ea cuiva a depinde de voința sau de bunul plac al cuiva. 9) Libertate legală în acțiuni; drept. ◇ Cu de la sine ~ fără a avea împuternicire; arbitrar; samavolnic. 10) Drept de a conduce. ~ parlamentară. ~ democratică. ◇ ~ legislativă drept al organelor superioare de stat de a emite legi. A veni (sau a ajunge) la ~ a deveni conducător. Marile ~i statele cu autoritate și influență, care joacă un rol decisiv pe arena internațională. 11) <i>mat.</i> Indice care arată de câte ori un număr se înmulțește cu sine însuși. Cinci la ~ea a doua. [G.-D. puterii] /v. <i>a putea</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • sursa: NODEX (2002) <p>a) Numărul de sensuri ale substantivului <i>putere</i>, atestate în acest articol de dicționar: _____</p> <p>b) În textul propus, cuvântul <i>putere</i> este folosit cu sensul: _____</p> <p>c) Sinonimul sensului al șaselea al substantivului <i>putere</i>: _____</p> <p>d) Sensul expresiei <i>a veni la putere</i>: _____</p> <p>e) Informațiile gramaticale incluse în articolul lexicografic al cuvântului <i>putere</i>: _____</p>	<p>2 3 4 5</p>	<p>2 3 4 5</p>
<p>6</p>	<p>Exprimă-ți, în spațiul rezervat, atitudinea susținută de trei argumente în legătură cu necesitatea de a avea o bibliotecă în casă.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L 0 1 2 3 4 5 6</p>	<p>L 0 1 2 3 4 5 6</p>

7	<p>Scrie câte o expresie frazeologică ce conține cuvintele <i>semn</i> și <i>grijă</i>, explicând sensul lor.</p> <p><i>Semn</i></p> <p>Expresia _____</p> <p>Explicația _____</p> <p>_____</p> <p><i>Minte</i></p> <p>Expresia _____</p> <p>Explicația _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p>
8	<p>Definește, fără a recurge la sinonime, sensul actualizat în context al fiecărui cuvânt subliniat (<i>literă</i>, <i>subiect</i>, <i>grijă</i>).</p> <p><i>Literă</i> _____</p> <p>_____</p> <p><i>Subiect</i> _____</p> <p>_____</p> <p><i>Grijă</i> _____</p> <p>_____</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p>
9	<p>Citează o regulă de ortografie a substantivelor compuse, ilustrând-o cu două exemple.</p> <p>Regula:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>Exemplul 1:</p> <p>_____</p> <p>Exemplul 2:</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p>
10	<p>Rescrie aparte fiecare propoziție din fraza dată, subliniind cu o linie predicatele.</p> <p><i>Când deveneam incoerent, clipeau des, nedumeriți, iar, dacă mă îndepărtam de subiect, se trezeau treptat, ca dintr-o vrajă, iar eu îi pierdeam de sub control.</i></p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>6</p> <p>7</p> <p>8</p> <p>9</p> <p>10</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>6</p> <p>7</p> <p>8</p> <p>9</p> <p>10</p>

11	<p>Construiește un dialog din patru replici, ce ar putea avea loc între doi adolescenți care citesc același roman.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
12	<p>Relatează, în spațiul rezervat, cum ai învățat să citești.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
<p>5 puncte pentru corectitudinea tuturor secvențelor scrise Total 60 de puncte</p>			